

Europeisk integration och utvidgning av Europeiska unionen

– Läraranvisningar –

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Lektionsplan 1: EU:s historia fram till i dag	5
3	Lektionsplan 2: Lära sig vilka länder som vill gå med i EU	9
4	Lektionsplan 3: Hur fungerar utvidgningsprocessen?.....	14
5	Ytterligare undervisningsmaterial	18
6	Facit till uppgifterna	20
7	Ytterligare resurser – elever i åldern 10–12 år.....	22
8	Ytterligare resurser – elever i åldern 13–15 år.....	30

1 Inledning

Europeiska kommissionen har tagit fram kunskapsspelet "EU-resan – en upptäcktsfärd", som uppmuntrar elever att lära sig mer om Europeiska unionen, dess nuvarande medlemsländer och de länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU i framtiden (så kallade kandidatländer och potentiella kandidatländer, dvs. Albanien, Bosnien och Hercegovina, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Kosovo*, Montenegro, Serbien och Turkiet). Spelet omfattar olika teman, till exempel historia, geografi och kultur, och även allmänna fakta om EU och hur utvidgningsprocessen fungerar (dvs. hur länder kan bli medlemmar i EU).

Att lära sig om EU:s historia, dess utvidgning från att integrationen inleddes på 1950-talet fram till i dag och om de länder som hoppas kunna gå med i EU i framtiden hjälper eleverna att sätta saker i ett sammanhang och förstå att EU genom åren inte bara har utvecklats geografiskt utan också ekonomiskt och politiskt.

Vad innebär utvidgningen av EU och varför är detta ämne relevant i min undervisning?

EU har alltid varit avsett som ett projekt för fred och stabilitet på den europeiska kontinenten. Dessa mål har efterhand övertygat allt fler länder att ansluta sig till de sex grundande medlemsländerna. I dag är 28 länder medlemmar i EU och unionens dörr står öppen för andra länder i Europa som vill bli medlemmar och vill främja fred, demokrati, stabilitet och välfärd.

Oavsett vilket medlemsland som eleverna bor i är de européer, vilket innebär att de delar samma värderingar, historia och kultur. De är som EU:s motto säger "förenade i mångfalden".

Vilken hjälp innehåller läroanvisningarna?

Läroanvisningarna följer med kunskapsspelet "EU-resan – en upptäcktsfärd". Syftet med anvisningarna är att de ska fungera som bakgrundsmaterial för lärare som vill använda spelet och inrikta sin undervisning på områden som rör EU:s utvidgning genom att ge ytterligare information om dessa områden på en nivå som lämpar sig för ungdomar i åldern 10–15 år.

---

* Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

Det här paketet innehåller tre lektionsplaner med förslag på hur eleverna kan uppmuntras till att arbeta med området EU-integration och EU-utvidgning på ett meningsfullt och underhållande sätt. Med hjälp av lektionsplanerna kan klassen gå igenom EU:s historia fram till i dag, få en introduktion till de länder som hoppas kunna bli EU-medlemmar i framtiden och få en detaljerad och lättillgänglig beskrivning av EU:s utvidgningspolitik, bland annat villkoren för medlemskap och de olika stegen i anslutningsprocessen.

De aktiviteter som föreslås i lektionsplanerna är varierade och materialet till dem är tydligt, lättillgängligt och kan anpassas för att passa olika klasser. Multimedia och visuellt innehåll, bland annat kunskapsspelet, gör att innehållet blir tillgängligt för elever i olika åldrar och med olika förutsättningar. Målsättningen är att eleverna ska uppmuntras att lära sig mer om EU:s medlemsländer och institutioner på ett engagerande sätt. Genom diskussioner i klassen och i grupper ges eleverna möjlighet att undersöka och jämföra olika perspektiv på de områden som tas upp. Diskussionerna hjälper även läraren att utvärdera hur effektiva aktiviteterna och materialet har varit.

Det här paketet innehåller en mängd stödmaterial, bland annat presentationsstöd som hjälper läraren att beskriva de olika områden som tas upp på lektionerna. Presentationsstödet innehåller detaljerad bakgrundsinformation som kompletterar det innehåll som är direkt tillgängligt för eleverna. Utöver lektionsplanerna presenteras förslag till hemuppgifter där eleverna kan arbeta med områdena på ett engagerande, kreativt och självständigt sätt.

2 Lektionsplan 1: EU:s historia fram till i dag

Område

EU:s 28 nuvarande medlemsländer och de utvidgningsomgångar som har lett till dagens EU

Ämne

Historia

Undervisningsmål

När lektionen är slut kommer eleverna att

- ha fått en överblick över EU:s 28 medlemsländer,
- ha förstått att de nuvarande medlemmarna gick med i EU genom en anslutningsprocess och ha lärt sig när de olika utvidgningsomgångarna ägde rum och vilka länder som omfattades,
- ha förstått att EU har utvecklats genom åren till vad det är i dag och att denna utvecklingsprocess fortfarande pågår.

Övningstyper

Frågetävling, matchningsaktivitet, diskussion

Förberedelser och material

- ✓ Fotokopia av arbetsbladet *EU:s historia fram till i dag* (en per elev)
- ✓ Karta över de nuvarande medlemsländerna och utvidgningsområdet (se avsnittet *Ytterligare resurser*)
- ✓ "EU-resan – en upptäcktsfärd", ett kunskapsspel om EU:s utvidgning

---

Steg 1: Uppvärmning: Frågetävling 8 minuter

Dela in eleverna i grupper om 3–5 personer. Låt eleverna komma på namnen på så många EU-länder som möjligt på 2 minuter. Samla upp resultaten på tavlan och skriv bara upp rätta svar. Det lag som kommer närmast 28 vinner. I mer avancerade grupper kan man göra poängavdrag för länder som inte är medlemmar i EU.

Rätta svar:

Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovenien, Slovakien, Spanien, Storbritannien (Förenade kungariket), Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

Presentationstöd: FÖRDJUPNING OCH UTVIDGNING AV EU

EU:s historia visar att det inte finns någon motsättning mellan att utvidga EU och att fördjupa samarbetet inom unionen. EU har gjort båda delarna. EU skapades under en period efter andra världskriget då länderna i Europa var beslutna att aldrig låta sådana dramatiska konflikter uppstå igen. Det första steget för att uppnå detta var ekonomiskt samarbete. Tanken var att länder som har ett nära samarbete med varandra var mer benägna att undvika konflikter. Det ekonomiska samarbetet inleddes 1951 när sex länder bildade Europeiska kol- och stålunionen. År 1957 bildades sedan också Europeiska ekonomiska gemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen. Länderna var följande: Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Tyskland.

Sedan dess har ytterligare 22 länder gått med i EU, bland annat genom en historisk utvidgning 2004 som markerade en återförening av Europa efter årtionden av splittring.

Med tiden har medlemsländerna beslutat att utvidga det ekonomiska samarbetet även till andra områden, bland annat det politiska. Det är därför vi nuförtiden talar om en europeisk union, EU.

Under årens lopp har EU utvecklat den inre marknaden, skapat Schengenområdet där man kan resa utan pass, infört valutan euro, skapat en ny modell för ekonomisk styrning och utvecklat en mängd olika politikområden, till exempel inom jordbruk, miljö och klimatförändringar, inre säkerhet och en starkare utrikespolitik.

Steg 2: Matchning av EU:s medlemsländer med olika "utvidgningsomgångar" (dvs. det år de gick med i EU) 10 minuter

Eleverna arbetar i samma grupper om 3–5 personer. Varje elev får arbetsbladet *EU:s historia fram till i dag*¹. De arbetar tillsammans med att matcha varje land eller grupp av länder med motsvarande färg på kartan och funderar sedan över vilket år varje grupp gick med i EU. Varje färg motsvarar en grupp länder som gick med i EU samma år.

⇒ På geografiinriktade lektioner kan man efter det att eleverna har talat om vilka grupper av länder som gick med i EU samma år be dem placera ländernas namn på en karta. I mer avancerade grupper kan man även be dem ange ländernas huvudstäder.

Steg 3: Kontroll av förståelse 5 minuter

Visa en karta över EU med namnen på medlemsländerna och uppgifter om när de gick med i EU. Be eleverna att kontrollera sina svar i arbetsbladen och rätta dem om det behövs. Jämför resultaten för att se vilka länder som eleverna var mer respektive mindre förtrogna med.

Steg 4: Diskussion 5 minuter

Uppmuntra eleverna att diskutera kartorna i helklass.

Exempel på diskussionsfrågor:

- *Är det något som överraskar dig när du tittar på kartan över EU? I så fall varför?*
- *Finns det några länder som du inte visste var medlemmar i EU?*
- *Finns det några länder som du trodde var medlemmar i EU men som inte är det?*

⇒ Notera att syftet med den sista frågan är att skapa medvetenhet och få eleverna att fundera på vilka länder som vill bli medlemmar i EU. Läraren kan ge mer information om de länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU i framtiden.

Steg 5: Spel 12 minuter

Tilldela eleverna medlemsländer och länder som vill bli medlemmar i EU i framtiden (kandidatländer och potentiella kandidatländer). Be eleverna att spela spelet, antingen på lektionen eller som hemarbete. Eleverna bör anteckna den mest intressanta eller överraskande faktauppgiften som de har lärt sig när de spelat spelet.

Steg 6: Sammanfattning 5 minuter

Gå runt i klassen och be varje elev att dela med sig av den mest intressanta eller överraskande faktauppgift som de har lärt sig genom spelet.

---

¹ Se Ytterligare resurser.

Valfritt: Lärarna kan be eleverna att inrikta sig på något särskilt som de tycker är intressant i spelet, till exempel fakta om kulturella förhållanden eller olika maträtter. Eleverna kan då leta upp mer information om detta och förbereda en kort presentation för klassen.

3 Lektionsplan 2: Lära sig vilka länder som vill gå med i EU

Område

Lära sig om de länder som hoppas kunna gå med i EU i framtiden, dvs. kandidatländer och potentiella kandidatländer

Ämne

Geografi/samhällskunskap

Undervisningsmål

När lektionen är slut kommer eleverna att

- känna till vilka länder som är kandidatländer eller potentiella kandidatländer för framtida EU-medlemskap,
- ha fått kunskaper om till exempel miljön, ekonomin och kulturen i dessa länder.

Övningstyper

Diskussion, informationssökningsaktivitet, presentationer

Förberedelser och material

- ✓ Uppsättning foton från kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna (utställningen *Så lika, så olika, så europeiska*)
  - ✓ A3-papper som eleverna kan använda när de förbereder sina svar
  - ✓ Arbetsbladet *Ange namnet på länder som vill gå med i EU i framtiden* (en fotokopia per elev)
  - ✓ Arbetsbladet *Hitta faktauppgifterna* (en fotokopia per elev)
  - ✓ Kunskapsspelet *EU-resan – en upptäcktsfärd* om EU:s utvidgning
-

Presentationsstöd: Hur fungerar utvidgningsprocessen och vem fattar besluten?

EU-UTVIDGNING OCH DESS HUVUDPRINCIPER

Utvidgning av EU:

EU:s utvidgningspolitik är en investering i fred, säkerhet, och stabilitet i Europa. Den skapar fler ekonomiska möjligheter och ökade möjligheter till handel, vilket gynnar både EU och de länder som hoppas kunna bli medlemmar. Möjligheten att bli medlem i EU innebär omfattande förändringar för de länder som berörs och har en positiv inverkan på det demokratiska, politiska, ekonomiska och sociala området.

De senaste utvidgningsomgångarna i Central- och Östeuropa har skapat många nya möjligheter för medborgare, företag, investerare, konsumenter och studenter i nya såväl som etablerade medlemsländer i EU. Handeln och investeringarna har ökat. EU:s inre marknad är den största marknaden i världen. Den omfattar 500 miljoner medborgare och står för 23 % av världens samlade BNP.

Utvidgningen är en strikt men rättvis process som bygger på bestämda villkor och historiska erfarenheter. Varje land som vill gå med i EU bedöms för sig för att motivera till genomgripande reformer. Det innebär att varje enskilt land rör sig mot EU i en takt som bestäms av landets egna resultat när det gäller att uppfylla villkoren och nå upp till EU:s normer. Inga genvägar eller kortsiktiga lösningar är tillåtna, eftersom de i det långa loppet varken skulle gagna de länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU eller EU självt. Följande grundläggande områden bedöms och ges stöd för att säkerställa att länder som hoppas kunna gå med i EU är väl förberedda: **Rättsstatsprincipen, grundläggande rättigheter, stärkande av de demokratiska institutionerna** samt **ekonomisk utveckling och konkurrenskraft**. Detta visar vilken betydelse EU lägger vid sina grundläggande värderingar och allmänna prioriteringar.

Till följd av tidigare erfarenheter är **anslutningsprocessen i dag ännu mer strikt och heltäckande och är inriktad på att åtgärda "det grundläggande först"**:

⇒ **Rättsstatsprincipen**: länderna måste ta itu med frågor som reformer av rättsväsendet och insatser mot organiserad brottslighet och korruption redan när anslutningsprocessen inleds. De måste kunna redovisa konkreta och hållbara resultat.

⇒ **Ekonomisk styrning:** Att bli medlem i EU innebär inte bara att man följer EU:s regler och normer. Det handlar också om att landet görs redo för medlemskapet ekonomiskt. Det är bara då det kan dra nytta av alla fördelarna med ett EU-medlemskap och samtidigt bidra till välstånd och tillväxt i EU:s ekonomi.

⇒ **De demokratiska institutionerna** måste stärkas ytterligare genom till exempel förbättrad parlamentarisk kontroll och reformer av den offentliga förvaltningen. Kvaliteten i den offentliga förvaltningen påverkar direkt regeringens möjlighet att erbjuda effektiva offentliga tjänster, förhindra och bekämpa korruption och främja konkurrenskraft och tillväxt. Utöver en välfungerande offentlig förvaltning är det viktigt att det civila samhället spelar en starkare roll.

⇒ **Grundläggande rättigheter:** De grundläggande rättigheterna är centrala bland EU:s värderingar och är en mycket viktig del i anslutningsprocessen. Länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU måste garantera att de respekteras helt och hållet, i synnerhet yttrandefriheten och rättigheterna för personer som tillhör minoriteter, till exempel romer. Utsatta grupper måste skyddas mot olika typer av diskriminering, bland annat på grund av sexuell läggning.

⇒ Länderna måste sörja för **goda grannförbindelser** och regionalt samarbete. Som ett exempel kan nämnas grunden för EU:s förhandlingar med Serbien, som omfattar åtgärder för att normalisera relationen med Kosovo för att förhindra att konflikter förs in i EU.

Genom integration och samarbete bidrar utvidgningen till att livskvaliteten förbättras. Länder som vill gå med i EU samarbetar exempelvis inom områdena energi, transport, brottsbekämpning, livsmedelssäkerhet, miljöskydd och klimatförändringar.

Steg 1: Diskussioner kring foton

15 minuter

Dela upp eleverna i sju grupper. Varje grupp får en uppsättning foton från utställningen *Så lika, så olika, så europeiska* som är tagna i ett icke namngivet land och ett A3-papper för att anteckna sina tankar och idéer. Be dem att titta på foton. Vad lägger de märke till och vad är deras intryck? Be dem anteckna det på A3-pappret. De kan också försöka gissa vilket land foton är tagna i (de vet inte på förhand att lektionen är inriktad på länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU i framtiden). Ge eleverna fem minuter för att göra detta.

När alla grupper har sammanställt sina intryck kan de diskutera sina tankar tillsammans i helklass.

Använd följande frågor för att underlätta diskussionen:

- *Vad var det första du lade märke till?*
- *Vilket intryck av landet skapar bilderna hos dig?*
- *Hur tror du att platsen i bilderna är?*
- *Påminner den dig om någon plats du har varit på tidigare?*

Eleverna diskuterar frågorna ovan i sina grupper. De visar sedan sina bilder för klassen och presenterar sina intryck. När det är klart samlas alla bilderna in och sätts upp på anslagstavlan. Skriv upp namnet på följande länder i kanten av anslagstavlan:

- *Albanien*
- *Bosnien och Hercegovina*
- *f.d. jugoslaviska republiken Makedonien*
- *Kosovo*
- *Montenegro*
- *Serbien*
- *Turkiet*

Eleverna gissar i helklass vilka foton som tagits i vilka länder. Skriv ner landets namn nedanför den grupp av foton som är tagna i landet.

- ⇒ Efter övningen kan läraren visa videoklippet *Hidden Treasures of Europe* (på engelska: Europas dolda skatter). Efter det att klippet har visats kan läraren fråga eleverna vilket budskap de tror att videoklippet ville kommunicera. Var det något i videoklippet som överraskade dem? Vad tyckte de om strukturen med frågor och svar? Läraren kan sedan ge mer information om de länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU i framtiden.

Steg 2: Ange namnet på länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU i framtiden

10 minuter

Varje grupp får en fotokopia av arbetsbladet *Ange namnet på länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU i framtiden*. Ge grupperna fem minuter för att försöka att namnge alla länderna. Gå igenom kartan i helklass och se om någon grupp fick alla rätt.

Steg 3: Informationssökning om länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU i framtiden 15 minuter

Eleverna spelar spelet med det land som de tilldelades i fotoövningen. Det kan göras som hemuppgift eller gruppvis med skolans datorer beroende på vilken tid och vilka resurser som finns. Under tiden antecknar de vad de hittar med hjälp av arbetsbladet *Hitta faktauppgifterna*.

OBS! För att kunna besvara vissa av frågorna på arbetsbladet behöver eleverna ha tillgång till internet. Frågorna listas nedan.

- *Vad heter landets huvudstad?*
- *Vilka är landets viktigaste export- och importprodukter?*
- *Vilken är landets officiella valuta?*
- *Vilka länder är landets viktigaste handelspartner?*
- *Vilka är de viktigaste industrierna i landet?*

⇒ *Valfritt*, beroende på tid: Två grupper väljs ut för att ge en kort presentation för klassen av de uppgifter som de har hittat.

Steg 4: Diskussion i helklass 5 minuter

Ställ följande frågor till klassen:

- *Lade ni märke till några likheter mellan länderna på västra Balkan och Turkiet och ert eget land?*
- *Några skillnader?*
- *Ser ni några likheter eller skillnader mellan länderna på västra Balkan och Turkiet och (andra) medlemsländer i EU?*

4 Lektionsplan 3: Hur fungerar utvidgningsprocessen?

Område

Villkoren och stegen för medlemskap i EU

Ämne

Samhällskunskap/historia

Undervisningsmål

När lektionen är slut kommer eleverna att

- känna till de villkor som länder som vill bli medlemmar i EU måste uppfylla för att kunna ansluta sig till EU,
- förstå vilka officiella steg länder måste genomgå för att bli medlemmar i EU.

Övningstyper

Brainstorming, helklassdiskussion, luckövning, aktivitet där olika påståenden ska sättas i rätt ordning.

Förberedelser och material

- ✓ Arbetsbladet *Villkor för medlemskap i EU* (en fotokopia per elev)
- ✓ Uppsättningar av korten *Processen för att bli medlem i EU* (korterna klipps ut av läraren under lektionsförberedelserna)
- ✓ Kunskapsspel om EU:s utvidgning

Steg 1: Spelet 5 minuter

Klassen delas in i grupper som var och en lär känna ett kandidatland/potentiellt kandidatland genom att spela spelet (eleverna ombes att spela ett visst land i spelet antingen under lektionen eller hemma inför lektionen). Varje grupp ombeds att välja ut en intressant faktauppgift om sitt land och presentera den för klassen.

⇒ *Valfritt om klassen har gjort färdigt lektionsplan 2*

Repetition 5 minuter

Be eleverna att sätta sig i grupperna från förra lektionen och försöka komma ihåg så många faktauppgifter om sitt land som möjligt. Gruppen med flest faktauppgifter vinner.

Steg 2: Vilka är villkoren för att bli medlem i EU? 5 minuter

Brainstorma i helklass kring vilka villkoren för EU-anslutning kan vara. Skriv upp elevernas förslag på tavlan. Eleverna kan utnyttja sina kunskaper om villkoren för medlemskap i andra internationella organisationer som bakgrundsinformation.

Steg 3: Introduktion till EU:s villkor 15 minuter

Be eleverna att arbeta enskilt för att fylla i luckorna i arbetsbladet *Villkor för medlemskap i EU* som finns i bilagan. Be dem sedan att hitta den bästa rubriken för varje stycke. När eleverna är färdiga går ni igenom de rätta svaren i helklass.

Presentationsstöd: VILLKOREN FÖR MEDLEMSKAP

I fördraget om Europeiska unionen anges att alla länder i Europa kan ansöka om medlemskap i EU om de respekterar EU:s demokratiska värderingar och förpliktigar sig att främja dem.

Det första steget är att landet uppfyller de viktigaste villkoren för att ansluta sig till EU. Dessa villkor definierades i huvudsak av Europeiska rådet i Köpenhamn 1993 och kallas därför "Köpenhamnskriterierna" eller anslutningskriterierna. De är de grundläggande villkor som alla kandidatländer måste uppfylla för att bli medlemmar i EU. Villkoren är följande:

- Politiska kriterier: stabila institutioner som garanterar demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och respekt för och skydd av minoriteter.
- Ekonomiska kriterier: en fungerande marknadsekonomi och förmåga att hantera den konkurrens och de marknadskrafter som råder inom EU.
- Kriterier som rör administrativ och institutionell förmåga: förmåga att uppfylla de skyldigheter som följer av medlemskapet, bland annat att ansluta sig till den politiska, ekonomiska och monetära unionens mål.

EU måste även ha möjlighet att integrera nya medlemsländer.

Steg 4: Jämförelse av förväntningar och verklighet 10 minuter

Skriv upp Köpenhamnskriterierna på tavlan. Diskutera sedan följande i helklass:

- *Varför tror du att man har valt de här kriterierna?*
- *På vilket sätt avspeglar de EU:s värderingar?*

Ägna fem minuter åt att hitta på ett motto för EU. Be några elever om förslag. Presentera sedan det motto som EU faktiskt har för klassen: "Förenade i mångfalden". Diskutera sedan i klassen varför det är ett bra (eller dåligt) motto för EU.

Ytterligare information om mottot: Mottot står för hur människor i EU samarbetar för fred och välbefinnande och samtidigt berikas av Europas många olika kulturer, traditioner och språk. Ytterligare information finns på webbsidan https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/motto_sv.

Steg 5: Lära sig om stegen på vägen mot EU-medlemskap 10 minuter

Dela in eleverna i grupper (4–6 elever per grupp) och ge varje grupp en uppsättning blandade kort som visar stegen mot medlemskap i EU. Förklara för eleverna att de måste samarbeta för att placera korten i rätt ordning.

Ge eleverna fem till tio minuter för detta och kontrollera sedan ordningsföljden i helklass:

Svar:

1. Landet lämnar in en ansökan till rådet där det förklarar sin önskan att bli medlem i EU.
2. EU-kommissionen lämnar ett utlåtande om ansökan.
3. Medlemsländernas regeringar måste besluta enhälligt om de godtar ansökningslandets status som kandidatland.
4. När vissa villkor har uppfyllts inleds medlemskapsförhandlingarna, men bara om alla medlemsländerna är överens.
5. Landet måste införa EU:s lagar och regler. Alla EU:s medlemsländer måste vara överens om att landet har uppfyllt alla nödvändiga krav.
6. När alla förhandlingar har slutförts måste EU-kommissionen ge sitt utlåtande om landet är redo eller inte att bli ett medlemsland.
7. Medlemsländerna måste besluta enhälligt om processen ska avslutas och anslutningsavtalet undertecknas. Alla länder som redan är medlemmar och landet som har ansökt om medlemskap måste underteckna anslutningsavtalet. Europaparlamentet måste också ge sitt samtycke.
8. Först när anslutningsavtalet har godkänts formellt av alla befintliga medlemsländer kan landet bli medlem i EU.

Presentationsstöd: DEN NUVARANDE UTVIDGNINGSAGENDAN: HUR OCH VARFÖR?

Även i dag fortsätter utvidgningspolitiken att driva på förändringar och befästa stabiliteten i de länder i sydöstra Europa som vill bli medlemmar i EU. EU:s attraktionskraft och inflytande hjälper länderna i detta område att genomföra demokratiska och ekonomiska reformer, förbättra upprätthållandet av rättsstatsprincipen och bygga broar till grannländerna.

Genom att främja stabilitet och samarbete i en region i EU:s omedelbara grannskap är utvidgningsprocessen av intresse för EU och dess invånare. Den skapar förhållanden som främjar ekonomisk tillväxt och investeringar. Den bidrar till att bekämpa problem som organiserad brottslighet och korruption och till att stärka rättvisa, säkerhet och grundläggande rättigheter.

Utvidgningspolitiken bygger på strikta men rättvisa villkor och varje land behandlas utifrån sina egna förutsättningar. Det innebär att varje enskilt land rör sig mot EU i en takt som bestäms av landets egna resultat när det gäller att uppfylla villkoren och nå upp till EU:s normer. Inga genvägar eller kortsiktiga lösningar är tillåtna, eftersom de i det långa loppet varken skulle gagna de länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU eller EU självt.

Till följd av tidigare erfarenheter är **anslutningsprocessen i dag ännu mer strikt och heltäckande och är inriktad på att åtgärda "det grundläggande först"**:

- ⇒ **Rättsstatsprincipen.**
- ⇒ **Ekonomisk styrning.**
- ⇒ **Demokratiska institutioner.**
- ⇒ **Grundläggande rättigheter.**
- ⇒ **Goda grannförbindelser och regionalt samarbete.**

Utvidgningen bör ses som en process till stöd för reformer och grundläggande förändringar som krävs för att kunna uppfylla de skyldigheter som EU-medlemskapet innebär. Det är oundvikligt att sådana förändringar tar tid. Det gör det desto viktigare att tydligt betona det europeiska perspektivet hos de länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU i framtiden.

Utvidgningen kan bara gagna EU och EU:s partnerländer om det sker faktiska och hållbara reformer. Genom processen förbereds länderna helt för EU-medlemskapet och för att kunna dra nytta av de fördelar och uppfylla de skyldigheter som medlemskapet innebär.

5 Ytterligare undervisningsmaterial

Här är ytterligare några användbara webbplatser och resurser som kan användas på lektionerna.

- Ytterligare information om EU:s medlemsländer:
https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_sv
- Ytterligare information om utvidgningspolitiken och länderna som omfattas av processen (på engelska):
<http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement>
- Europa på tolv lektioner:
<http://bookshop.europa.eu/sv/europa-p-tolv-lektioner-pbNA0213714/>
- Videoklipppet *Hidden Treasures of Europe* (på engelska: Europas dolda skatter):
https://www.youtube.com/watch?v=R_jRjPI9iRQ
- Videoanimationer om EU:s utvidgningsprocess och de viktigaste reformområdena:
  - [Enlargement of the European Union – How Does it Work \(på engelska: Utvidgning av EU – hur går det till?\)](#)
  - [Enlargement of the European Union – Ensuring the Rule of Law \(på engelska: Att säkerställa upprätthållandet av rättsstatsprincipen\)](#)
  - [Enlargement of the European Union – Reforming Public Administration \(på engelska: Reformera den offentliga förvaltningen\)](#)
- Minidokumentärer om människor i de länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU och experter på EU-integration från medlemsländerna:

Personer från kandidatländer och potentiella kandidatländer:

- **Albanien** – operasångerskan Ermonela Jaho (på engelska):
<https://vimeo.com/114858479>
- **Bosnien och Hercegovina** – sångerskan Amira Medunjanin (på engelska):
<https://vimeo.com/114858480>
- **f.d. jugoslaviska republiken Makedonien** – modedesignern Nikola Eftimov (på engelska): <https://vimeo.com/114858481>
- **Kosovo** – olympiska guldmedaljören i judo Majlinda Kelmendi (på engelska):
<https://vimeo.com/95106035>
- **Montenegro** – teaterregissören Janko Ljumovic (på engelska):
<https://vimeo.com/114858481>
- **Serbien** – unge företagaren Miloš Milisavljević (på engelska):
<https://vimeo.com/95094253>
- **Turkiet** – företagaren Umit Boyner (på engelska): <https://vimeo.com/95105063>

Experter på europeisk integration från EU:s medlemsländer:

- Professor Jacques Rupnik, Frankrike (på engelska):
<https://vimeo.com/92930204>
  - Olaf Böhnke, Tyskland (på engelska): <https://vimeo.com/114858483>
  - Professor Helen Wallace, Storbritannien (på engelska):
<https://vimeo.com/92931157>
- Foton från länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU i framtiden (webbsidan är på engelska):
http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/multimedia-library/photo-galleries/index_en.htm

6 Facit till uppgifterna

Lektionsplan 1: EU:s historia fram till i dag

Svar:

Grupp A	Finland, Sverige, Österrike	1995
Grupp B	Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Tyskland	1957
Grupp C	Bulgarien, Rumänien	2007
Grupp D	Kroatien	2013
Grupp E	Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern	2004
Grupp F	Danmark, Irland och Storbritannien	1973
Grupp G	Grekland	1981
Grupp H	Spanien, Portugal	1986

Lektionsplan 2: Lära sig vilka länder som vill gå med i EU

Svar

1. Bosnien och Hercegovina 2. Serbien 3. Montenegro 4. Kosovo 5. Albanien 6. f.d. jugoslaviska republiken Makedonien 7. Turkiet

Lektionsplan 3: Hur fungerar utvidgningsprocessen?

Svar

EU:s utvidgningspolitik är en investering i fred, säkerhet och stabilitet i Europa. Den skapar fler ekonomiska möjligheter och ökade möjligheter till handel, vilket gynnar både EU och de länder som hoppas kunna bli medlemmar.

Följande grundläggande områden bedöms och ges stöd för att säkerställa att länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU är väl förberedda: Rättsstatsprincipen, grundläggande rättigheter, stärkande av de demokratiska institutionerna samt ekonomisk utveckling och konkurrenskraft. Detta visar vilken betydelse EU lägger vid sina grundläggande värderingar och allmänna prioriteringar.

⇒ Rättsstatsprincipen: länderna måste ta itu med frågor som reform av rättsväsendet och insatser mot organiserad brottslighet och korruption redan när

anslutningsprocessen inleds. De måste kunna redovisa konkreta och hållbara resultat.

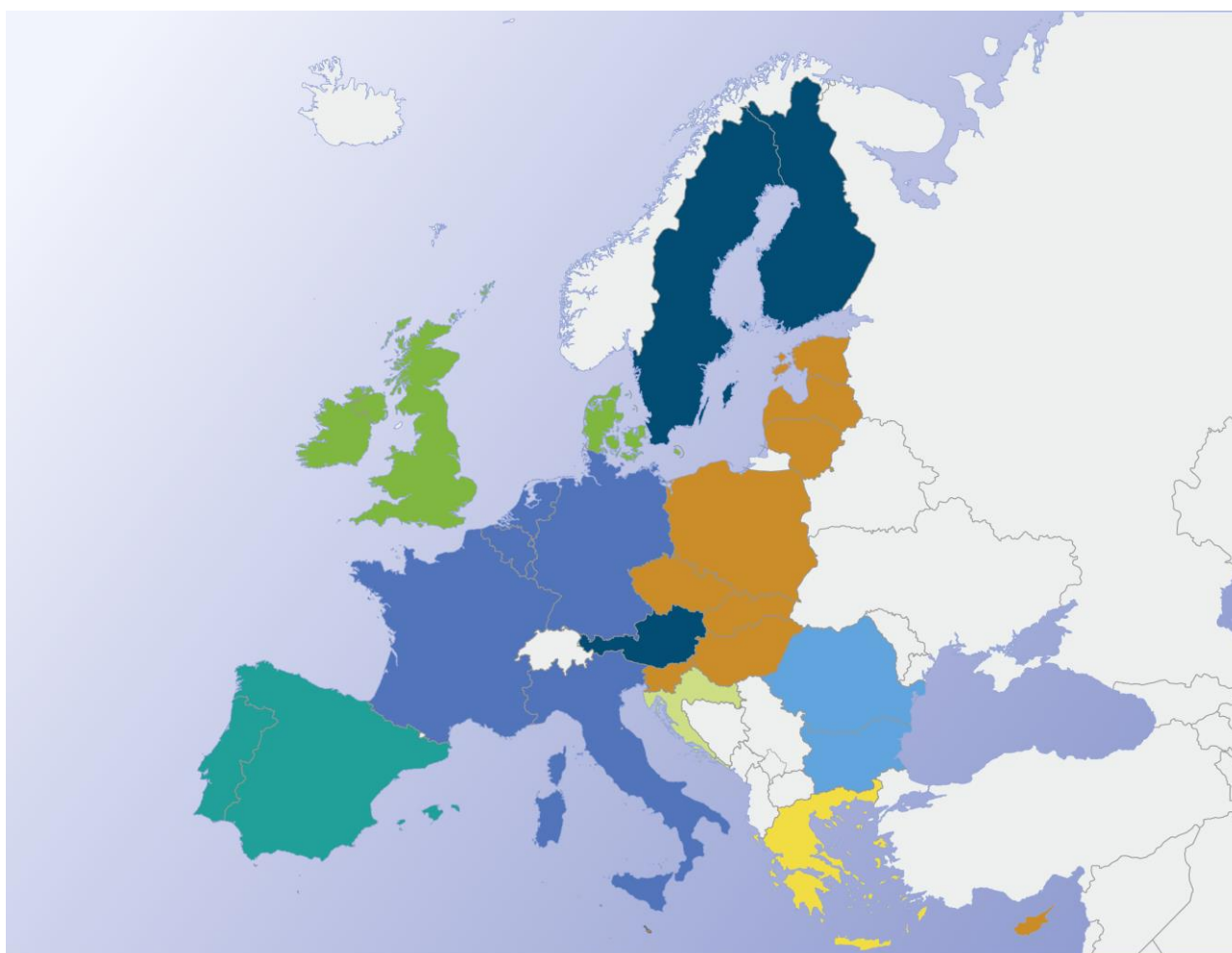
- ⇒ Ekonomiskstyrning: att bli medlem i EU innebär inte bara att man följer EU:s regler och normer. Det handlar också om att landet görs redo för medlemskapet ekonomiskt så att det kan dra nytta av alla fördelarna med ett medlemskap i EU och samtidigt bidra till välstånd och tillväxt i EU:s ekonomi.
- ⇒ De demokratiska institutionerna måste stärkas ytterligare genom till exempel förbättrad parlamentarisk kontroll och reformer av den offentliga förvaltningen. Kvaliteten i den offentliga förvaltningen påverkar direkt regeringens möjlighet att erbjuda effektiva offentliga tjänster, förhindra och bekämpa korruption och främja konkurrenskraft och tillväxt. Utöver en välfungerande offentlig förvaltning är det viktigt att det civila samhället spelar en starkare roll.
- ⇒ De grundläggande rättigheterna är centrala bland EU:s värderingar. Länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU måste garantera att de respekteras helt och hållet, i synnerhet yttrandefriheten och rättigheterna för personer som tillhör minoriteter, till exempel romer. Utsatta grupper måste skyddas mot olika typer av diskriminering, bland annat på grund av sexuell läggning.
- ⇒ Regionalt samarbete och goda grannförbindelser är viktiga komponenter för stabilisering och associering – den process som är vägledande för vägen mot EU-medlemskap för länderna på västra Balkan. Det hjälper regionen att ta itu med gemensamma utmaningar såsom brister i energiförsörjningen, föroreningar, transportinfrastruktur och bekämpning av organiserad brottslighet.

7 Ytterligare resurser – elever i åldern 10–12 år

Lektionsplan 1, arbetsblad: EU:s historia fram till i dag

Märk varje grupp av länder med motsvarande bokstav på kartan nedan.

Grupp	Länder	Anslutningsår
A	Finland, Sverige, Österrike	
B	Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Tyskland	
C	Bulgarien, Rumänien	
D	Kroatien	
E	Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern	
F	Danmark, Irland, Storbritannien	
G	Grekland	
H	Spanien, Portugal	

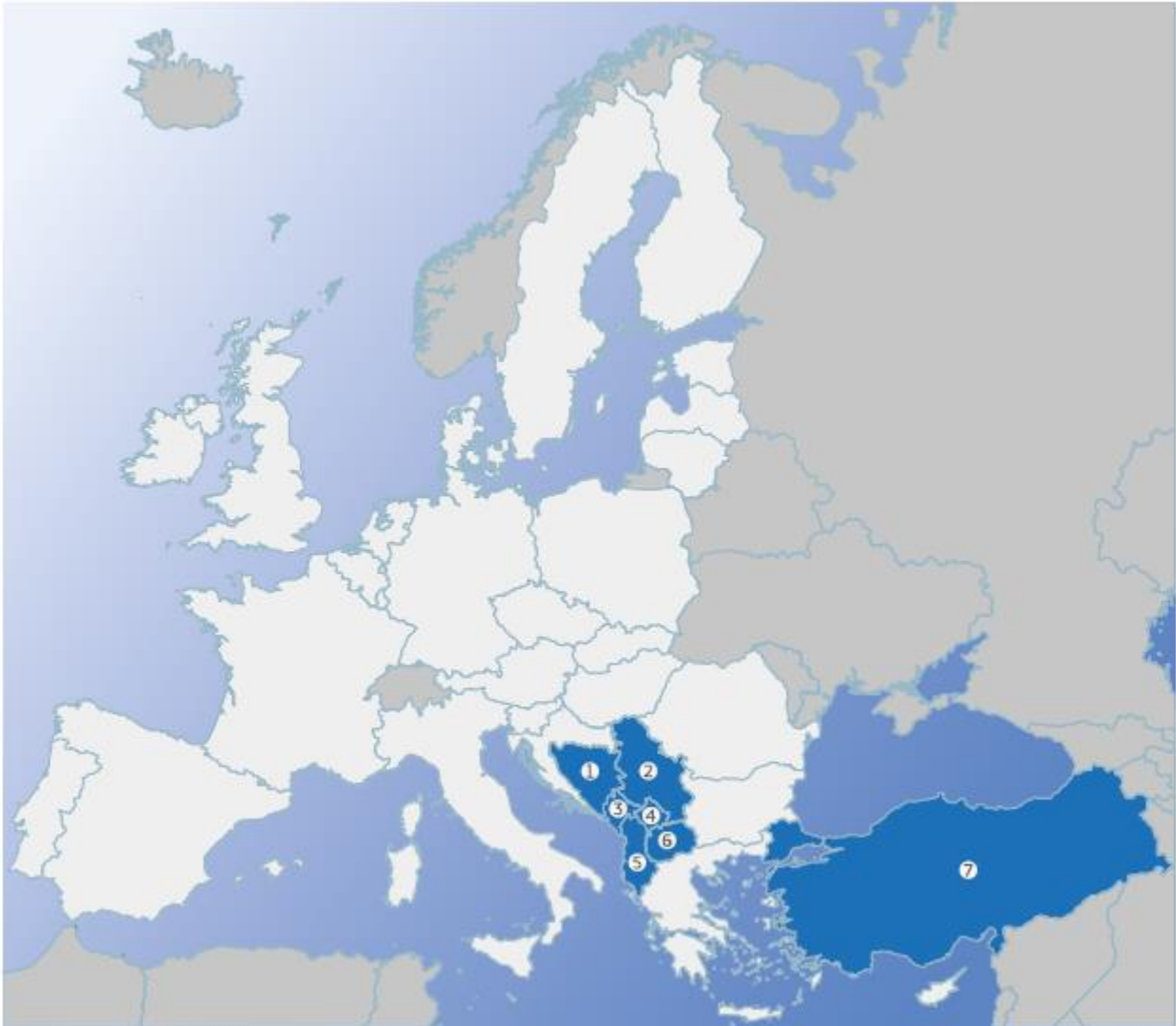
Länderna ovan gick med i EU följande år:
1957, 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013

Instruktioner: Arbeta med de andra i din grupp och diskutera vilket år ni tror att varje land gick med i EU. Skriv svaret i tabellen.

Lektionsplan 2, arbetsblad 1:
Ange namnet på länder som vill gå med i EU i framtiden

Instruktioner: Kan du namnet på de länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU? Om du har tid kvar i slutet kan du försöka namnge så många som möjligt av de nuvarande medlemsländerna i EU (i vitt på kartan)!

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____

Lektionsplan 2, arbetsblad 2: Hitta faktauppgifterna

Instruktioner: Du har blivit ombedd att göra en upptäcktsfärd. Kan du hitta några viktiga faktauppgifter om det land som du har tilldelats?

Du kan använda bilder för att illustrera dina svar.

Landets namn:

1. Vad heter landets huvudstad?
2. Hur många invånare har landet?
3. Vilken är landets officiella valuta?
4. Ge exempel på några viktiga geografiska företeelser (bergskedjor, floder, sjöar) i landet.
5. Nämn en känd person som kommer från landet. Vad är han eller hon känd för?
6. Vilka maträtter är populära i landet?
7. Vilka vilda djur är vanliga i landet?

Lektionsplan 3, arbetsblad: Villkor för medlemskap i EU

Instruktioner: Använd orden nedan för att fylla i luckorna.

grundläggande, fred, rättsstatsprincipen, säkerhet, stabilitet, de demokratiska institutionerna, välstånd och tillväxt, korrupktion, ekonomisk utveckling, rättsstatsprincipen, ekonomisk, de grundläggande, de demokratiska institutionerna, yttrandefriheten, det civila samhället

EU:s utvidgningspolitik är en investering i _____, _____ och _____ i Europa. Den skapar fler ekonomiska möjligheter och ökade möjligheter till handel, vilket gynnar både EU och de länder som hoppas kunna bli medlemmar.

Följande grundläggande områden bedöms och ges stöd för att säkerställa att länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU är väl förberedda: _____, _____ rättigheter, stärkande av _____ samt _____ och konkurrenskraft. Detta visar vilken betydelse EU lägger vid sina grundläggande värderingar och allmänna prioriteringar.

⇒ _____: länderna måste ta itu med stora frågor som reform av rättsväsendet och insatser mot organiserad brottslighet och _____ redan när anslutningsprocessen inleds. De måste kunna redovisa konkreta och hållbara resultat.

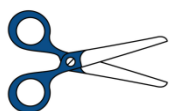
⇒ _____styrning: att bli medlem i EU innebär inte bara att man följer EU:s regler och normer. Det handlar också om att landet görs redo för medlemskapet ekonomiskt så att det kan dra nytta av alla fördelarna med ett medlemskap i EU och samtidigt bidra till _____ i EU:s ekonomi.

⇒ _____ måste stärkas ytterligare genom till exempel förbättrad parlamentarisk kontroll och reformer av den offentliga förvaltningen. Kvaliteten i den offentliga förvaltningen påverkar direkt regeringens möjlighet att erbjuda effektiva offentliga tjänster, förhindra och bekämpa korrupktion och främja konkurrenskraft och tillväxt. Utöver en välfungerande offentlig förvaltning är det viktigt att _____ spelar en större roll.

⇒ _____ rättigheterna är centrala bland EU:s värderingar. Länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU måste garantera att de respekteras helt och hållet, i synnerhet _____ och rättigheterna för personer som tillhör minoriteter, till

exempel romerna. Utsatta grupper måste skyddas mot olika typer av diskriminering, bland annat på grund av sexuell läggning.

Lektionsplan 3, undervisningshjälpmedel: Processen för att bli medlem i EU

Varje kort motsvarar ett steg i processen för att bli medlem i EU.
Lägg dem i rätt ordning.

<p>Medlemsländernas regeringar måste besluta enhälligt om de godtar ansökningslandets status som kandidatland. När vissa villkor har uppfyllts inleds medlemskapsförhandlingarna, men bara om alla medlemsländerna är överens.</p>	<p>Medlemsländerna måste besluta enhälligt om processen ska avslutas och anslutningsavtalet undertecknas. Alla länder som redan är medlemmar och landet som har ansökt om medlemskap måste underteckna anslutningsavtalet. Europaparlamentet måste också ge sitt samtycke. Först när anslutningsavtalet har godkänts formellt av alla befintliga medlemsländer kan landet bli medlem i EU.</p>
<p>Landet måste införa EU:s lagar och regler. Alla EU:s medlemsländer måste vara överens om att landet har uppfyllt alla nödvändiga krav. När alla förhandlingar har slutförts måste EU-kommissionen ge sitt utlåtande om landet är redo eller inte att bli ett medlemsland.</p>	<p>Landet lämnar in en ansökan till rådet där det förklarar sin önskan att bli medlem i EU. EU-kommissionen lämnar sedan ett utlåtande om ansökan.</p>

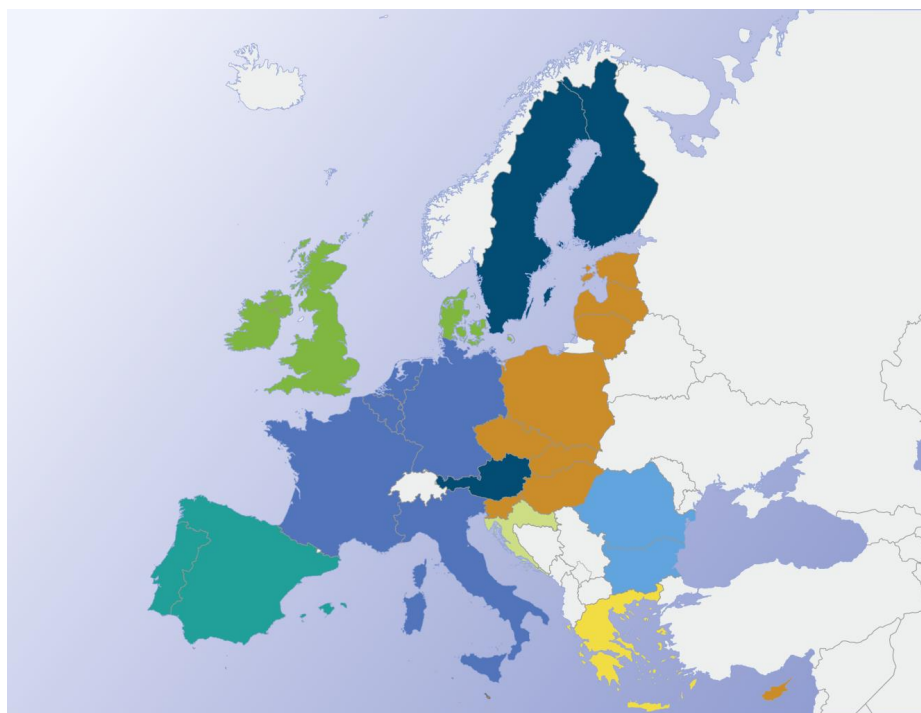
8 Ytterligare resurser – elever i åldern 13–15 år

Lektionsplan 1, arbetsblad: EU:s historia fram till i dag

Europeiska unionen (EU) är ett unikt ekonomiskt och politiskt samarbete mellan 28 europeiska länder. Samarbetet började 1951 när sex länder inledde ett ekonomiskt samarbetsprojekt som kallades Europeiska kol- och stålunionen. Sedan dess har ytterligare sju utvidgningsomgångar genomförts och ytterligare 22 länder välkomnats som medlemmar i EU.

Här är en lista över alla medlemsländer i EU:

Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovenien, Slovakien, Spanien, Storbritannien (Förenade kungariket), Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

Länderna gick med i EU olika år. Vissa år gick bara ett land med medan flera länder anslöt sig samtidigt vissa år.

1957, 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013.

Instruktioner: Kan du gruppera länderna efter vilket år de gick med i EU? Använd kartan ovan som hjälp. Arbeta med de andra i din grupp och diskutera vilket år ni tror att varje grupp av länder gick med i EU. Skriv svaret i tabellen.

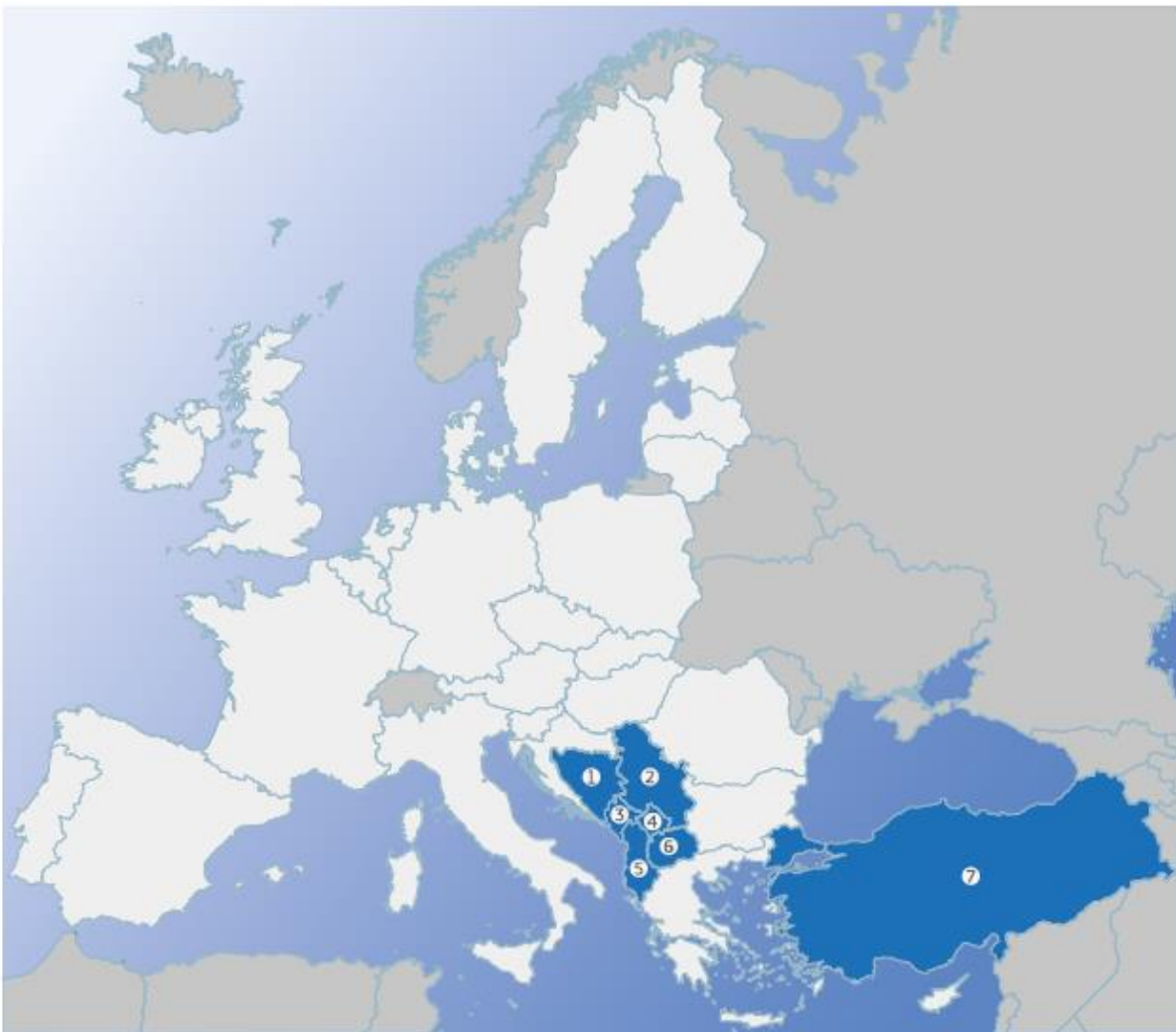
Grupp	Länder i gruppen	Anslutningsår
A		
B		
C		
D		
E		
F		
G		
H		

Lektionsplan 2, arbetsblad 1:

Ange namnet på länder som vill gå med i EU i framtiden

Albanien, Bosnien och Hercegovina, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Kosovo, Montenegro, Serbien och Turkiet har ett europeiskt perspektiv. Det har bekräftats av EU:s medlemsländer och innebär att länderna skulle kunna gå med i EU om de uppfyller alla de villkor som krävs. Länderna befinner sig i olika skeden i anslutningsprocessen.

Instruktioner: Kan du namnet på kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna? Om du har tid kvar i slutet kan du försöka namnge så många som möjligt av de nuvarande medlemsländerna i EU.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

Lektionsplan 2, arbetsblad 2: Hitta faktauppgifterna

Instruktioner: Kan du hitta några viktiga faktauppgifter om det land som du har tilldelats?

Landets namn:

1. Vad heter landets huvudstad?
2. Hur många invånare har landet?
3. Vilka andra länder gränsar det till?
4. Ge exempel på några viktiga geografiska företeelser (bergskedjor, floder, sjöar) i landet.
5. Nämn en känd person som kommer från landet. Vad är han eller hon känd för?
6. Vilka maträtter är populära i landet?
7. Vilka är landets viktigaste export- och importprodukter?
8. Vilken är landets officiella valuta?
9. Vilka länder är landets viktigaste handelspartner?
10. Vilka är de viktigaste industrierna i landet?

Lektionsplan 3, arbetsblad: Villkor för medlemskap i EU

Instruktioner: Fyll i luckorna med lämpliga ord.

EU:s utvidgningspolitik är en investering i _____, _____ och _____ i Europa. Den skapar fler ekonomiska möjligheter och ökade möjligheter till handel, vilket gynnar både EU och de länder som hoppas kunna bli medlemmar.

Följande grundläggande områden bedöms och ges stöd för att säkerställa att länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU är väl förberedda: _____, _____ rättigheter, stärkande av _____ samt _____ och konkurrenskraft. Dessa områden visar vilken betydelse EU lägger vid sina grundläggande värderingar och allmänna prioriteringar.

⇒ _____: länderna måste ta itu med stora frågor som reform av rättsväsendet och insatser mot organiserad brottslighet och _____ redan när anslutningsprocessen inleds. De måste kunna redovisa konkreta och hållbara resultat.

⇒ _____styrning: att bli medlem i EU innebär inte bara att man följer EU:s regler och normer. Det handlar också om att landet görs redo för medlemskapet ekonomiskt så att det kan dra nytta av alla fördelarna med ett medlemskap i EU och samtidigt bidra till _____ i EU:s ekonomi.

⇒ _____ måste stärkas ytterligare genom till exempel förbättrad parlamentarisk kontroll och reformer av den offentliga förvaltningen. Kvaliteten i den offentliga förvaltningen påverkar direkt regeringens möjlighet att erbjuda effektiva offentliga tjänster, förhindra och bekämpa korrupktion och främja konkurrenskraft och tillväxt. Utöver en välfungerande offentlig förvaltning är det viktigt att _____ spelar en större roll.

⇒ _____rättigheterna är centrala bland EU:s värderingar. Länder som hoppas kunna bli medlemmar i EU måste garantera att de respekteras helt och hållet, i synnerhet _____ och rättigheterna för personer som tillhör minoriteter, till exempel romerna. Utsatta grupper måste skyddas mot olika typer av diskriminering, bland annat på grund av sexuell läggning.

Lektionsplan 3, undervisningshjälpmedel: Processen för att bli medlem i EU

Varje kort motsvarar ett steg i processen för att bli medlem i EU. Lägg dem i rätt ordning.

Landet lämnar in en ansökan till rådet där det förklarar sin önskan att bli medlem i EU.

När vissa villkor har uppfyllts inleds medlemskapsförhandlingarna, vilket bara sker om alla medlemsländerna är överens.

Medlemsländernas regeringar måste besluta enhälligt om de godtar landets ansökan och beviljar det status som kandidatland.

Först när anslutningsavtalet har godkänts formellt av alla befintliga medlemsländer kan landet bli medlem i EU.

När förhandlingarna har slutförts på alla områden måste EU-kommissionen ge sitt utlåtande om landet är redo eller inte att bli ett medlemsland.

EU-kommissionen, som noga övervakar utvidgningsländerna, lämnar ett utlåtande om ansökan.

Utifrån rekommendationerna måste medlemsländerna besluta enhälligt om processen ska avslutas och ett anslutningsavtal slutas med det berörda landet. De befintliga medlemsländerna och det land som ska bli ny medlem undertecknar avtalet. Europaparlamentet måste också ge sitt samtycke.

Landet måste nu arbeta med att införa EU:s lagar och regler. Alla EU:s medlemsländer måste vara överens om att landet har uppfyllt alla nödvändiga krav och har infört EU:s normer.